

“Бібліяноч”: скарыстайцеся вопытам!

Колькі крокаў ад ровара да тэлескопа?

“Бібліяноч-2017”, што прайшла ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі, пакінула шмат уражанняў. І адно з іх, бадай, галоўнае: каб правесці шыкоўную бібліятэчную ноч, не трэба “вынаходзіць ровар”, выпрошваць значныя фінансавыя сродкі ў мясцовых улад ці запрашаць на выступленні знакамітых дыджэяў або заездных артыстаў. Заўсёды магчыма справіцца сваімі сіламі. Прычым, упэўнены, не толькі ў сталіцы, але і ў рэгіёнах.

Юрый ЧАРНЯКЕВІЧ

Скажам, такія ж travel-экспедыцыі, як у Нацыянальнай бібліятэцы “Book-вандроўкі” ды “У госці да Скарыны”, можна зладзіць у любой раённай ды нават сельскай кніжніцы Беларусі, асабліва калі падысці да экскурсійнай справы не “дзеля галачкі”, а творча ды з выкарыстаннем інтэрактыўных мультымедыяў. Як і запрасіць гасцей “бібліяночы” згуляць у шашкі ці шахматы з мясцовымі бібліятэчнымі “грасмайстарамі”.

Яшчэ ў Нацыянальнай бібліятэцы было не праціснуцца каля сталаў з настольнымі гульнямі. А каля іншых, пастаўленых проста ў калідорах бібліятэкі, валанцёры давалі майстар-класы па выразанні розных прылад з паперы і скуру, паказвалі, як працуе друкарскі міні-станок “а-ля Скарына”, фарбавалі твары дзяўчатам і хлопцам

з дапамогай “аквагрыму” і нават прафесійна наводзілі макіяж. Наколькі мне вядома, такія ж ці падобныя “штукарствы” для наведвальнікаў сваіх “бібліяночэй” з поспехам ладзяць і бібліятэкары з раёнаў краіны. Згадаю хаця б Чачэрскую раённую кніжніцу, дзе робяць шмат што з прыведзенага вышэй і дзе кожную “бібліяноч” дзедзі і дарослыя чакаюць адразу пасля таго, як скончыцца папярэдняе...

Акрамя таго, нельга не згадаць пра яшчэ адну, дзіцячую пляцоўку ў Нацыянальнай бібліятэцы пад назвай “Свет дзяцінства”, дзе можна было і пафатаграфіравацца з казачнымі персанажамі, і паглядзець выставу дзіцячага малюнка ды лялечны спектакль “Прыгоды кацянят” дзіцячага тэатра мінскай ДШМ № 2, а таксама паўдзельнічаць у хімічных во-

пытках ад музея навукі “Элемента”. Усё гэта, натуральна, можна зрабіць і ў любой кропцы краіны. Асабліва калі не замыкацца толькі ў сваім бібліятэчным свеце, а запрасіць на дапамогу калег з іншых устаноў культуры горада: з той жа раённай дзіцячай школы мастацтваў, Дамой і Цэнтраў культуры і рамёстваў...

Натуральна, некаторыя івэнты можна было зладзіць толькі ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі: скажам, музычнае шоу “Music time” з выступленнямі сольных выканаўцаў і нават рок-гуртоў або назіранне за зорным небам у тэлескоп з аглядавай пляцоўкі на даху будынка. Пагадзіцеся, запрашаць сваіх чытачоў на неабсталяваны дах бібліятэкі, каб правесці там “зорную” лекцыю, адважыцца далёка не кожны

кіраўнік установы культуры: бяспека наведвальнікаў — вышэйшая за ўсе конкурсы і мерапрыемствы.

Але ці так важныя гэтыя эксклюзівы? Галоўнае, каб і бацькам, і дзецям у гэтую ноч у бібліятэцы было весела і ўтульна. І каб пасля, ужо ў дзённы час, яны завіталі сюды неаднойчы. Падаецца, у сталічных бібліятэкараў тое атрымалася. Думаю, што і на раёне падобныя акцыі абавязкова прыцягнуць да сябе ўвагу многіх людзей. Прычым без вынаходжання як ровараў, так і тэлескопаў...

І не трэба ніякіх буфетаў

Ад рэтра-салона да палатак з коміксамі — вось што можна было пабачыць на “Бібліяночы” ў Цэнтральнай

навуковай бібліятэцы Нацыянальнай акадэміі навук і ў Навуковай бібліятэцы Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта.

Ганна ШАРКО

Яшчэ да пачатку падзеі ў холе ўніверсітэцкай кніжніцы сабралася шмат людзей, але нікога, акрамя журналістаў, не пусцілі раней за ўстаноўлены час на саму пляцоўку. А там — тэматычныя зоны (практычна ўсе з іх былі прысвечаныя коміксам ды сусветам такіх кніг, як “Уладар пярсцёнкаў” Толкіна і “Вядзьмак” Сапкоўскага). Але можна было таксама правесці час на навукова-пазнаваўчых лекцыях ды пагуляць з сябрамі па інтарэсах у настольныя гульні ці пасачыць, паўдзельнічаць у сапраўдных эксперыментах.

Заканчэнне — на старонцы 12.

(Заканчэнне.

Пачатак на страонках 6 — 7.)

На другім паверсе сустра-ла пісьменніцу Людмілу Рублеўскую, якая рыхтавалася да прэзентацыі сваёй новай кнігі “Дагератып”, і дырэктара кнігарні “У Гены” Генадзя Кагана, чый стол пераўтварыўся ў сапраўдную выставу коміксаў і кніг пра фантастыку. Каля яго сабралася шмат фанатаў, а Генадзь тым часам прызнаўся, што цяпер больш карыстаюцца попытам коміксы пра Бэтмена і “Гравіці Фолз”, астатнія ж кнігі наведвальнікі, з якіх большасць, канешне, студэнты, проста разглядалі, але не без цікавасці, бо гэта — эксклюзіў.

— Дзякуючы “Бібліяночы” ў адным месцы збіраюцца людзі, якія будуць гаварыць аб тым, што іх цікавіць, — акрэсліла стаўленне да падзеі спадарыня Рублеўская.

Моладзь тым часам збеглася на трэці паверх, дзе можна было пагуляць у настольныя гульні, паўдзельнічаць у спаборніцтве фанатаў “Уладара пярэсцёнкаў”, “Ведзьмака” ці праверыць свае сілы ў віктарыне “Geek Quiz”. Цікава, што паміж студэнтамі сядзелі і дарослыя мужчыны, якія вельмі ўважліва сачылі за хадамі сапернікаў. Дарчы, у некаторых залах можна было і сфатаграфавана з улюбёнымі персанажамі ды ўвогуле прагуляцца з імі да першага паверха і выпіць разам па кубачку кавы.

Бібліятэка БНТУ абрала вельмі актуальную тэму. “На жаль, век малюнкаў са словамі амаль выціснуў сапраўдныя кнігі, але, — гаворыць Людміла Рублеўская, — га-лоўнае, каб чыталі”. Ці будуць пасля такой тэматычнай ночы чытаць? Атмосфера беларускага комік-кона — гэта вельмі добра, але, вядома, не назаўсёды. А вось ідэя з настольнымі гульнямі — добры ход, бо, па вялікім рахунку, моладзі практычна няма дзе сабрацца за вялікім сталом і штосьці зрабіць разам. Таму калі бібліятэка БНТУ засвоіць такую традыцыю, то моладзь туды будзе прыходзіць не толькі па спецыяльную літаратуру. Ну а калі прыйдзе, дык і чытаць пачне.

А вось бібліятэка НАН не акрэслівала праграму “Бібліяночы” для гэўнай катэгорыі. Дзесьці танцаваў народны ансамбль, дзесьці паказваліся вопыты ці чыталіся лекцыі. Але, нягледзячы на “стракатасць”, было ўтульна. А вось, скажам, на трэцім паверсе, дзяўчына спявала вядомыя ўсім песні са старых кінафільмаў (гэтая частка “Бібліяночы” была прысвечана 50-годдзю новага будынка бібліятэкі, і кожны змог пабыць на месцы яе работніка таго часу). У розных залах праводзілі эксперыменты ў рамках праекта “Дзіўная хімія”. Дзесьці ў суседняй зале ішлі вопыты “простыя” — тое, што можна зрабіць дома.

Але больш зацікавіла... зала з кнігамі. Ніякія фокусы не ўражвалі так, як старыя і проста незвычайныя кнігі. Там была і самая вялікая кніга ў бібліятэцы — вельмі прыгожая, з цудоўнымі малюнкамі — пра птушак Амерыкі; самая тоўстая кніга ў фондзе — “Імператарскія палацы. Запіскі Імператарскага



Самая тоўстая кніга з фондзай “Акадэмікі”.

“Бібліяночы”: скарыстайцеся вопытам!



Маскоўскага археалагічнага інстытута”; самая маленькая, амаль з дзве фалангі пальца, — “Святое Евангелле ад Мацвея”.

І не трэба ніякіх буфетаў, танцаў, хімічных вопытаў — бібліятэцы Акадэміі навук ёсць што паказаць і пра што раскажаць. Да ўсяго, у зале з тымі дзіўнымі кнігамі хадзілі навуковыя супрацоўнікі, якія праводзілі экскурсіі па ўсіх экспанатах. На кнігі глядзелі, кнігі чыталі маленькія і дарослыя, бо такога амаль нідзе не пабачым штодня. Таму і людзей у гэтай зале было больш. Як сказала навуковы супрацоўнік аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў Марына Ліс, гэта рэдкі выпадак, калі ад-

дзел стварае экспазіцыю са сваіх кніг, таму што экспанатам шкодзіць яркае святло і іншыя раздражняльнікі.

На жаль, невядома, калі мінчане зноў змогуць пабачыць гэты чуднігадрукавання, але тое дакладна можа стаць выдатнай нагодай наведаць бібліятэку яшчэ раз.

Пасля скачка з тарзанкі

На “Бібліяночы” прыехала адразу пасля скачка з тарзанкі з 30-метровай вежы. Я пра тое, што эмацыйна культурнае мерапрыемства дакладна не перакрыла “палёт”, але спрацавала інакш. Біб-



Рух у “Нацыянальнай”.



Адна з фотазон у бібліятэцы БНТУ.

ліятэка ў цемры ночы і дажджу (а надвор’е было сапраўды дрэннае) здавалася месцам цёплым і ўтульным, куды хацелася хутчэй дабегчы пасля цяжкага насычанага дня.

Аліна САЎЧАНКА

На падыходзе да Цэнтральнай бібліятэкі імя Янкі Купалы — шмат падлеткаў. Хтосьці ішоў са мной у адзін бок, хтосьці — у адваротны, прычым гучна абмяркоўваючы на беларускай мове нейкае выкананае заданне. Ці гэта ўжо не сам па сабе станоўчы вынік працы бібліятэкараў? Унутры аказалася пры-

стойна людзей, прычым большасць з іх была занятая справай. Па калідорах курсіравалі групы школьнікаў, азадананія інтэлектуальным квэстам “Скарбніца пакаленняў”. Фонам ішоў чорна-белы фільм з Чапліным. У вялікай актавай зале чалавек 60 — 70 назіралі заканчэнне літаратурнай антыгламурнай прэміі “Блакитны свін”, якую вяла пісьменніца Людміла Рублеўская. Затым яе змянілі Ігар Палякоў і Тамара Лісіцкая з літаратурна-музычнай праграмай “Мужчына і Жанчына. Рэпетыцыя”. Як на мой густ, тая “рэпетыцыя” нагадвала піяр медыяперсон.

У правым крыле бібліятэкі абаснавалася яўрэйская

культурная грамада, якая на-крыла ажно два сталы: адзін з прысмакамі, а другі — з фарбамі. Калі першы больш упадабалі дарослыя, ім было зручна весці нязмушаныя размовы за гарбатай, дык другі запаланілі дзеці, якія размалявалі нешта цягам “Бібліяночы”. Гучала яўрэйская музыка, ды ўвогуле ва ўсёй установе атмосфера была гасцінная.

Рэспубліканская навуковая медыцынская бібліятэка, дзе я таксама пабывала ў “Бібліяночы”, — месца ўвогуле незвычайнае. Мо таму, не зважаючы на спецыфіку, установа сабрала сваю аўдыторыю, прычым, магу спрацацца, складалася яна не толькі з медыкаў. Бо лекцыі пра лекавыя ўласцівасці п’явак, а тым больш пра анатомію, паслухаць было цікава. Зазірнула і ў музей бібліятэкі, дзе паралельна праводзілася некалькі экскурсій: як групавых, так і адзіночных. Па запісе ўсе ахвотныя маглі патрапіць і ў фондасховішчы ўстановы. Супрацоўнікі паклапаціліся пра інтэртэймент — запрасілі на барабанны канцэрт. Дамовіўшыся з санаторыем, арганізавалі фітабар. Зразумела, не абшлось без тэматычных квэстаў, гульні “Мафія”. На “дэсерт” выступіў тэатр “Дом сонца” са сваім містычным святломюзьным шоу, якое закончылася амаль а 23-й.

Галоўная выснова з “Бібліяночы”: бібліятэкары дакладна ўсведамляюць важнасць падзеі. Каб прывабіць максімум людзей, праграмы аказаліся насычанымі. А зарабіўшы пэўны аўтарытэт у гэтай справе, налета я смела рабіла б сцэнарый ужо не такім універсальным, а больш спецыфічным. Людзі прыйдуць па старой памяці, але асацыяцыі, у тым ліку з самой бібліятэкай, застануцца больш яскравыя.

Фота аўтараў К